Serbest Dolaşımda Bulunan Eşyanın İthali Genelge 2024/9 Hk

27.02.2025 Tarihli 106363251 Sayılı Yazı - Gümrükler Genel Müdürlüğü - Serbest Dolaşımda Bulunan Eşyanın İthali Genelge 2024/9 Hk

T.C. TİCARET BAKANLIĞI Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-40216608-145[GGM-03]-00106363251 **Konu :** Türkiye'de Serbest Dolaşımda Bulunan Eşyanın Serbest Bölgeden Türkiye'ye İthali Konulu 2024/9 Sayılı Genelge

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi: 12.6.2024 tarihli 97852233 sayılı yazımız.

Bakanlığımıza intikal eden taleplerden, 2024/9 sayılı Genelge öncesi uygulamalarda bazı serbest bölge gümrük müdürlüklerinde, 1000 ve 1040 rejim kodlu beyannameler kapsamında serbest bölgeye konulan eşya için gümrük statü belgesi düzenlenmeksizin söz konusu eşyanın Türkiye'de serbest dolaşımda olduğunun kabul edildiği,

Ayrıca, serbest bölge işlem formuyla serbest bölgeye konulan bedeli 5.000 ABD doları veya karşılığı Türk Lirasını geçmeyen serbest dolaşımda bulunan eşya için de gümrük statü belgesi düzenlenmeksizin eşyanın Türkiye'de serbest dolaşımda olduğunun kabul edildiği, anılan Genelge sonrasında serbest bölge gümrük müdürlüklerinde farklı uygulamalar yapıldığı,

Diğer taraftan, Tek Pencere Sisteminde oluşturulan Gümrük Statü Belgesinin; gümrük beyannameleri ile ilişkilendirildiği, ihracat ve ithalat işlemlerine özgü ayrı ayrı düzenlendiği, belge satırlarında yer alan miktarın/tutarın tamamının bir ya da birkaç beyanname kapsamında beyan edildiği takdirde belgenin otomatik kapandığı,

Bu kapsamda;

a)Serbest bölgeye ihracat beyannamesi ile konulan serbest bölgeye girişi aşamasında gümrük statü belgesi düzenlenmemiş ve halihazırda serbest bölgede bulunan eşya için yükümlüsünce

gerekli bilgi ve belgelerin ibraz edilerek talep edilmesi halinde bahse konu ihracat beyannameleri için geçmişe dönük olarak gümrük statü belgesi düzenlenip düzenlenmeyeceği ya da söz konusu eşyanın Türkiye'de serbest dolaşımda olduğunun gerekli bilgi ve belgelerle kanıtlanması halinde söz konusu belgelere dayanarak eşyanın ithalinde gümrük statü belgesi düzenlenip düzenlenmeyeceği,

b) Serbest bölge işlem formuyla serbest bölgeye konulan bedeli 5.000 ABD doları veya karşılığı Türk Lirasını geçmeyen serbest dolaşımda bulunan eşya için 2024/9 sayılı Genelge hükümlerinin ne şekilde uygulanacağı,

Ayrıca konuya ilişkin Tek Pencere Sisteminde (TPS'de) oluşturulan Gümrük Statü Belgesi uygulamalarının ne şekilde olacağı hususlarında tereddüt hasıl olduğu anlaşılmaktadır.

İlgi yazımızda 2024/9 sayılı Genelge ile ilgili olarak İthalat ve Serbest Bölgeler Genel Müdürlükleri ile yapılan yazışmalar çerçevesinde, **Türkiye'de serbest dolaşımda olduğunu gösteren gümrük statü belgesi eşliğinde ihracat beyannamesiyle serbest bölgeye konulan eşyanın**; değişikliğe uğramadan Türkiye'ye ithalinde ya da serbest bölgede üretimde kullanılmasını müteakip nihai ürünün ithalinde vergilendirmenin girdiler üzerinden talep edilmesi halinde gümrük vergisi, ilave gümrük vergisi, ek mali yükümlülük, dampinge karşı vergi ve subvansiyona karşı telafi edici vergi tahsil edilmeksizin işlemlerin tekemmül ettirileceği belirtilmiştir.

4458 sayılı Gümrük Kanununun 3 üncü maddesinde; "Serbest dolaşımda bulunan eşya" deyimi, 18 inci madde hükümlerine göre tümüyle Türkiye Gümrük Bölgesinde elde edilen ve bünyesinde Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki ülke veya topraklardan ithal edilen girdileri bulundurmayan veya şartlı muafiyet düzenlemelerine tabi tutulan eşyadan elde edilen ve tabi olduğu rejim hükümleri uyarınca özel ekonomik değer taşımadığı tespit edilen veya Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki ülke veya topraklardan serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutularak ithal edilen veya Türkiye Gümrük Bölgesinde, yukarıda belirtilen eşyadan ayrı ayrı veya birlikte elde edilen veya üretilen eşya olarak tanımlanmıştır.

Gümrük Kanununun 74 üncü maddesine göre Türkiye Gümrük Bölgesine gelen eşyanın serbest dolaşıma girişi; ticaret politikası önlemlerinin uygulanması, eşyanın ithali için öngörülen diğer işlemlerin tamamlanması ve kanunen ödenmesi gereken vergilerin tahsili ile mümkündür.

Gümrük Kanununun 155/4 maddesi; “4. İlgilinin talebi üzerine, gümrük idareleri serbest bölgeye konulmuş eşyanın gümrük statüsünü onaylayan bir belge verebilirler. ”, 162 nci maddesi;

1. Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmesi veya geri gelmesi ya da bir gümrük rejimine tabi tutulması halinde, 155 inci maddenin 4 üncü fıkrasında belirtilen onay belgesi, eşyanın gümrük statüsünün tespitinde kanıt olarak kullanılır.

2. Onay belgesi ile veya başka yoldan eşyanın gümrük statüsünün kanıtlanamaması halinde, söz konusu eşya;

(a) İhracat vergilerinin, ihracat lisanslarının veya ticaret politikası önlemlerinin uygulanması bakımından, serbest dolaşımda bulunan eşya;

(b) Diğer tüm hallerde serbest dolaşımda olmayan eşya;

Olarak kabul edilir.,

Gümrük Yönetmeliğinin 424/2 maddesi; “Gümrük Statü Belgesi,

(c) Eşyanın serbest bölgeden Türkiye Gümrük Bölgesinin başka bir yerine getirilmesi veya serbest bölgeye geri getirilmesi ya da bir gümrük rejimine tabi tutulması halinde, veya

(d) Türkiye Gümrük Bölgesinin başka bir yerinden serbest bölgelere ihracat beyannamesi kapsamında gönderilen eşyanın, serbest dolaşımda bulunup bulunmadığının tespiti amacıyla bölgeye giriş aşamasında, veya

(e) Serbest bölge işlem formu ile transit olarak serbest bölgeye giriş yapan Avrupa Topluluğu veya üçüncü ülke menşeli eşya için bölgeye giriş aşamasında, düzenlenir.

3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununun 8 inci maddesi, “Bedeli 5.000 ABD doları veya karşılığı Türk Lirasını geçmeyen Türkiye mahreçli mallar, isteğe bağlı olarak ihracat işlemine tabi tutulmayabilir. ”

Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliğinin 30 uncu maddesi, “Bir parti olarak toplam fatura bedeli 5.000 ABD Doları veya karşılığı Türk Lirasını geçmemek üzere Bölge Müdürlüğü veya Bölge Müdürlüğü onayı ile İşletici, B.K.İ. ya da Kullanıcı tarafından Bölgeye getirilen Türkiye çıkışlı mallar, isteğe bağlı olarak ihracat işlemine tabi tutulmayabilir. ”

Hükümlerine amirdir.

Diğer taraftan, Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği II. İSTİSNALAR A. İHRACAT İSTİSNASI 1. Mal İhracı 1.1. Gümrük Beyannameli Mal İhracı 1.1.1. İstisnanın ve Beyanı başlıklı (ç) bendi;

“Söz konusu teslimlerin ihracat istisnası kapsamında değerlendirilebilmesi için gümrük çıkış beyannamesi ile tevsik edilmesi gerektiği tabiidir.

Serbest bölgelere yapılan ihracat teslimlerinde, gümrük beyannamesinin düzenlenmediği hallerde, malın serbest bölgeye giriş işlemlerinin tamamlanarak serbest bölgeye vasıl olduğu tarih ihracatın gerçekleştiği tarih olarak kabul edilir. Bu tarih, malların serbest bölgeye girişinin yapıldığını gösteren, serbest bölge işlem formunun ilgili idare tarafından onaylandığı tarihtir. ”

Hükümlerine amirdir.

Mülga Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğünün 12.06.2018 tarihli ve 2018/6 sayılı Genelgesi uyarınca Gümrük Statü Belgesi, “1004” kodu adı altında TPS’ye alınmıştır. Halihazırda "1004" kodlu TPS - Gümrük Statü Belgesi, gümrük beyannameleri ile aşağıdaki şekillerde kullanılabilmektedir:

1-Yükümlü başvurusuna istinaden yapılan kontroller neticesinde TPS üzerinde ilgili belgenin gümrük müdürlüğünce onaylanmasını müteakip sistem tarafından 23 haneli bir ID numarası üretilmektedir. Bu numara, yükümlüsünce ilgili gümrük beyannamesinin 44 no.lu kutusunda beyan edilmektedir.

2- İlgili beyannamenin tescili ile birlikte Gümrük Statü Belgesi “Kullanımda” statüsüne geçmekte; belge satırlarında yer alan miktar/tutarın tamamı bir ya da birkaç beyanname kapsamında beyan edildiğinde ise belge “Kapanmış” statüsüne otomatik olarak geçmektedir. Dolayısıyla Gümrük Statü Belgesi düşümlü çalışmaktadır.

Örneğin Gümrük Statü Belgesi serbest bölgeye,

-Bir ihracat beyannamesi kapsamında konulan eşya için düzenlenmiş ise söz konusu ihracat beyannamesine beyan edilmesi,

-Birkaç ihracat beyannamesi kapsamında serbest bölgeye konulan eşya için düzenlenmiş ise konuya ilişkin tüm ihracat beyannamelerine

Beyan edilmesi durumlarında kapanmaktadır.

Kapanan Gümrük Statü Belgesi, başka bir beyannamede kullanılamamaktadır.

3- İhtiyaç halinde "1004" kodlu TPS - Gümrük Statü Belgesinin ilgili gümrük müdürlüğü tarafından manuel olarak kapatılabilmesi de mümkün bulunmaktadır.

Bu bilgiler ışığında,

2024/9 sayılı Genelge ve ilgi yazımızda geçen ihracat beyannamesinin; Gümrük Kanunu'nun 3 üncü maddesi uyarınca Türkiye'de serbest dolaşımda bulunan eşyaya konu olması nedeniyle 10 rejim kodu ile başlayan (10XX) rejimleri ihtiva eden ihracat beyannameleri kapsadığı;

Bununla birlikte, Serbest Bölgeler Kanununun 8 inci maddesi ve Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliğinin 30 uncu maddesi uyarınca bedeli 5.000 ABD doları veya karşılığı Türk Lirasını geçmeyen Türkiye mahreçli eşyanın, ihracat beyannamesi düzenlenmeden serbest bölge işlem formu ile de serbest bölgeye konulmasının imkan dahilinde olduğu

Hususları dikkate alındığında ve yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde serbest bölge gümrük müdürlüklerinde yeknesak uygulamanın sağlanması bakımından;

Aşağıdaki durumlarda 2024/9 sayılı Genelge ve ilgi yazımız çerçevesinde eşyanın Türkiye’ye ithal edilmek istenilmesi halinde, a)Bedeline bakılmaksızın ihracat beyannamesi ile serbest bölgeye konulan, serbest bölgeye girişi aşamasında gümrük statü belgesi düzenlenmemiş olan ve halihazırda serbest bölgede bulunan eşya için;

2024/9 sayılı Genelge öncesinde ve 10 rejim kodu ile başlayan (10XX) rejimleri ihtiva eden ihracat beyannameleri kapsamında serbest bölgeye konulduğunun tevsik edilmesi kaydıyla söz konusu eşyaya, serbest bölgeden Türkiye’ye ithal aşamasında yukarıda belirtildiği şekilde TPS üzerinden Gümrük Statü Belgesi düzenlenerek 2024/9 sayılı Genelge ve anılan Genelgeye açıklık getiren ilgi yazımız uyarınca işlem yapılması gerekmektedir.

b) Bedeli 5.000 ABD doları veya karşılığı Türk Lirasını geçmeyen, ihracat beyannamesi düzenlenmeden serbest bölge işlem formuyla serbest bölgeye konulan, serbest bölgeye girişi aşamasında gümrük statü belgesi düzenlenmemiş olan ve halihazırda serbest bölgede bulunan eşya için;

-2024/9 sayılı Genelge öncesinde serbest bölgeye konulması,

-Türkiye'de serbest dolaşımda olduğunun; tümüyle Türkiye Gümrük Bölgesinde elde edildiğinin ilgili belgelerle veya Türkiye Gümrük Bölgesinde serbest dolaşıma giriş işlemlerinin tamamlandığına dair ilgili serbest dolaşıma giriş beyannamesi ile tevsik edilmesi Kaydıyla söz konusu eşyaya, serbest bölgeden Türkiye'ye ithal aşamasında yukarıda belirtildiği şekilde TPS üzerinden Gümrük Statü Belgesi düzenlenerek 2024/9 sayılı Genelge ve anılan Genelgeye açıklık getiren ilgi yazımız uyarınca işlem yapılması gerekmektedir.

Bilgi ve gereği ile bağlantınız serbest bölge işlemlerini yürüten gümrük müdürlüklerinde ilgililere duyurulmasını rica ederim.

Mustafa GÜMÜŞ Bakan a. Genel Müdür

Dağıtım: Tüm Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlükleri **Ticaret Bakanlığı için Tıklayınız.**

Mevzuat için Tıklayınız.